Het effect van de Covid-19 pandemie op het gebruik van illegale psychoactieve substanties

Haio: DE FRÈRE Lothar , U.G.
Promotor: VANKRUNKELSVEN Patrik , KUL
Praktijkopleider: DE PEVER Karel , DEBEKKER Els , Van Den Berghe Chantal , VAN SASSENBROECK Diederik

Context: Op 31 december 2019 rapporteerde de wereldgezondheidsorganisatie (WHO) over de eerste gevallen van het COVID-19- of ‘corona’-virus. Ondertussen is deze besmettelijke ziekte uitgegroeid tot een pandemie die het dagelijkse leven van nagenoeg iedereen op meerdere aspecten zwaar heeft beïnvloed. Een voorbeeld hiervan, waar met deze thesis wordt op ingegaan, is het gebruik van (illegale) drugs. Er werd bekeken of het gebruik per drug gestegen, gedaald, of gelijk is gebleven onder invloed van de covidpandemie.

Onderzoeksvraag: We willen onderzoeken wat het effect is van de coronapandemie en de daarvoor getroffen maatregelen (I) op illegaal druggebruik (O) bij volwassenen (P) ten opzichte van de situatie voor de pandemie (C).

Methode: Er werd tot december 2022 gezocht naar geschikte artikels met focus op druggebruik in de COVID-19 pandemie op PubMed en Web of Science. Alle types observationeel of vergelijkend onderzoek met betrekking tot het onderwerp werden geïncludeerd en achteraf kritisch beoordeeld door twee reviewers. Artikels met betrekking tot alle types illegale middelen (volgens Belgische context) waarvan de volledige tekst in Engels of Nederlands beschikbaar was, werden geïncludeerd.

Resultaten: Uiteindelijk werden er 35 artikels weerhouden met steekproefgrootte van n=30 tot n=100 005, . Het gaat over 21 cross-sectionele en 14 longitudinale studies met een heterogene populatie: druggebruikers, algemene volwassen populatie, adolescenten, mannen die seks hebben met mannen (MSM), studenten hoger onderwijs, daklozen en HIV-positieven. Van de artikels gaan er 21 over studies in de VS, 8 in Europa, 4 hierbuiten en 2 wereldwijd. Cannabisgebruik werd betrokken in 32 studies, waarvan 18 exclusief cannabisgebruik. Twee studies onderzochten uitsluitend opioïden en de overig studies bevroegen multipele drugs.

Conclusie: Wegens de grote variëteit in opzet van studie, populatie en onderzochte drug kunnen er moeilijk concrete besluiten worden genomen. Bij ‘party drugs’ (cocaïne, MDMA, amfetamines), verminderden de meeste gebruikers hun gebruik, maar in een kleinere subgroep werd er een verhoogd gebruik aangetoond. Cannabis zag voornamelijk een beperkte daling van prevalentie van gebruik, qua frequentie zagen we zowel gestegen als gedaald gebruik, alsook bij opioïden.